

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑
รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๙ ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙
ปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ชื่อ-นามสกุล นางโสภาชชา สว่างศรี ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
หน่วยงาน ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑
หัวข้อการพัฒนา หลักสูตร “Digital Literacy: ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence)”
สถานที่ พัฒนาความรู้ผ่านระบบ TDGA e-Learning
วิทยากร/ผู้ให้ความรู้ อาจารย์สุมนต์ จิรพัฒน์พร หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์

สรุปสาระสำคัญ

“ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ Digital Intelligence)” จาก DQ Institute ซึ่งเป็นสถาบันที่มีการพัฒนา
มาตรฐานระดับสากล เกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านความฉลาดทางดิจิทัล มาวิเคราะห์ ปรับใช้ให้เหมาะสมกับ
บริบทของประเทศไทย โดยมีกรอบสมรรถนะ ๕ ด้าน คือ ๑) อัตลักษณ์ดิจิทัล (Digital Identity) ๒) การใช้
เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม (Digital Use) ๓) การจัดการความปลอดภัยในโลกดิจิทัล (Digital Security)
๔) การรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy) และ ๕) การสื่อสารดิจิทัล (Digital Communication) โดยในแต่ละ
หัวข้อจะมีรายละเอียด สำหรับการพัฒนาความรู้ทักษะ และทัศนคติในการเป็นพลเมืองดิจิทัลที่มีคุณภาพ

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและเห็นความสำคัญ การสร้างความตระหนักรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต

๑.๒ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้การสร้างความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ต รู้เท่าทันและมีความมั่นคงปลอดภัยเพื่อยกระดับวิถีชีวิตด้วยดิจิทัล

๒. เนื้อหาและหัวข้อการอบรม

หลักสูตร “Digital Literacy: ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence)”

ความหมายและความสำคัญ

ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ) คือ กลุ่มของความสามารถทางสังคม อารมณ์ และการรับรู้ ที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับความท้าทายและใช้ประโยชน์จากโอกาสในโลกดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมมากกว่าแค่ “การใช้เทคโนโลยีเป็น” แต่หมายถึงการมีทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องในการเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) ตามกรอบมาตรฐานสากลของ DQ Institute ความฉลาดทางดิจิทัลประกอบด้วย ๘ ด้านสำคัญ เช่น การจัดการอัตลักษณ์ดิจิทัล การคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และการจัดการความปลอดภัยทางไซเบอร์ ความสำคัญการพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทั้งระดับบุคคลและสังคมในปัจจุบัน: ความอยู่รอดและความปลอดภัยออนไลน์: ช่วยให้ผู้รู้เท่าทันภัยคุกคาม เช่น

การถูกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ (Cyberbullying), การหลอกลวง (Scams) และการรักษาความเป็นส่วนตัวของข้อมูล

การคัดกรองข้อมูลข่าวสาร: พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์เพื่อแยกแยะระหว่างข่าวจริงและข่าวปลอม (Fake News) ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในปัจจุบัน

เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน: เป็นทักษะพื้นฐานที่ตลาดแรงงานยุคใหม่ต้องการ ช่วยให้ทำงานได้อย่างรวดเร็ว ลดข้อผิดพลาด และเพิ่มความมั่นใจในการใช้เครื่องมือดิจิทัล

สร้างความรับผิดชอบต่อสังคม: ส่งเสริมการมีจริยธรรมในโลกออนไลน์ การแสดงความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) และการสร้างร่องรอยทางดิจิทัล (Digital Footprint) ที่เป็นบวก

การลดความเหลื่อมล้ำ: หากประชากรมีระดับ DQ ที่ทัดเทียมกัน จะช่วยลดช่องว่างในการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี

๑. Digital Identity อัตลักษณ์ดิจิทัล – โลกดิจิทัล

Digital Identity (อัตลักษณ์ดิจิทัล) หรือ Digital ID คือ ข้อมูลและชุดคุณลักษณะในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ระบุตัวตนของบุคคล องค์กร หรืออุปกรณ์บนโลกออนไลน์ได้อย่างเฉพาะเจาะจง โดยระบบนี้ถูกออกแบบมาเพื่อให้การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีความปลอดภัย รวดเร็ว และน่าเชื่อถือเสมือนการยืนยันตัวตนในโลกความเป็นจริง

องค์ประกอบของ Digital Identity

ข้อมูลที่ใช้ระบุตัวตนสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่: ข้อมูลชีวประวัติ (Biographic Data): เช่น ชื่อ-นามสกุล, เลขประจำตัวประชาชน, วันเดือนปีเกิด, ที่อยู่ และอีเมล ข้อมูลชีวมิติ (Biometric Data): เช่น ภาพใบหน้า, ลายนิ้วมือ, หรือการสแกนม่านตา ข้อมูลอุปกรณ์และการใช้งาน: เช่น เลข IP Address หรือข้อมูลระบุอุปกรณ์ที่ใช้งาน

ประโยชน์สำคัญ

ความสะดวกและรวดเร็ว: ช่วยให้เข้าถึงบริการของภาครัฐและเอกชนได้ทุกที่ทุกเวลาโดยไม่ต้องเดินทางไปแสดงตัวตนด้วยเอกสารกระดาษ

ความปลอดภัยสูง: ลดความเสี่ยงในการปลอมแปลงเอกสารหรือการสวมสิทธิ์ เนื่องจากมีการตรวจสอบข้อมูลที่แม่นยำผ่านระบบดิจิทัล

ใช้งานซ้ำได้ (Reusable): เมื่อลงทะเบียนยืนยันตัวตนเพียงครั้งเดียว สามารถนำไปใช้กับบริการอื่นๆ ในเครือข่ายได้ทันที ในประเทศไทย คุณสามารถใช้งาน Digital ID ผ่านแอปพลิเคชันอย่าง ThaiID ของกรมการปกครอง เพื่อใช้แทนบัตรประชาชนตัวจริงในการติดต่อหน่วยงานราชการหรือทำธุรกรรมต่างๆ ได้อย่างถูกกฎหมาย นอกจากนี้ยังมีโครงสร้างพื้นฐานอย่าง National Digital ID (NDID) ที่เชื่อมโยงการยืนยันตัวตนระหว่างธนาคารและหน่วยงานต่างๆ เข้าด้วยกัน

อัตลักษณ์ดิจิทัล - อัตลักษณ์ดิจิทัล

อัตลักษณ์ดิจิทัล - ความเป็นส่วนตัว ในโลกดิจิทัลในการบริหารจัดการ อัตลักษณ์ดิจิทัล (Digital Identity) ควบคู่ไปกับ ความเป็นส่วนตัว (Privacy) คือการรักษาสมดุลระหว่าง "การยืนยันว่าเราเป็นใคร" กับ "การควบคุมไม่ให้ข้อมูลส่วนตัวถูกนำไปใช้ในทางที่ผิด" โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

๑. การจัดการร่องรอยดิจิทัล (Digital Footprints)

ทุกการคลิก การโพสต์ หรือการยินยอมให้เข้าถึงข้อมูล (Cookie) จะสร้างประวัติที่ลบเลือนได้ยาก
แนวทาง: ตรวจสอบสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูลของแอปพลิเคชัน (App Permissions) และตั้งค่าความเป็นส่วนตัวในโซเชียลมีเดียให้เหมาะสม เพื่อลดการสะสมข้อมูลที่เกินความจำเป็น

๒. การควบคุมตนเองเชิงดิจิทัล (Digital Self-Determination)

คือสิทธิในการเลือกว่าจะเปิดเผยข้อมูลใด ให้ใคร และเพื่อวัตถุประสงค์อะไร

แนวทาง: อ่านเงื่อนไขการให้บริการก่อนกดยอมรับ และเลือกใช้ระบบ Single Sign-On (SSO) ที่น่าเชื่อถือ เช่น การใช้ ThaiID หรือ NDID ซึ่งมีการเข้ารหัสข้อมูลและขออนุญาตก่อนส่งต่อข้อมูลทุกครั้ง

๓. การป้องกันการถูกขโมยอัตลักษณ์ (Identity Theft)

เมื่อตัวตนดิจิทัลถูกขโมย ผู้ร้ายสามารถสวมสิทธิ์ทำธุรกรรมแทนเราได้ทันที

แนวทาง: ใช้การยืนยันตัวตนแบบหลายชั้น (Multi-Factor Authentication - MFA) เช่น รหัสผ่านคู่กับ OTP หรือการสแกนใบหน้า เพื่อเพิ่มความปลอดภัยอีกชั้นแม้รหัสผ่านจะถูกล่วงรู้

๔. การปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ในฐานะผู้ใช้งาน เรามีสิทธิภายใต้ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) เช่น: Right to be Forgotten: สิทธิในการขอให้ลบหรือระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล Right to Access: สิทธิในการขอเข้าถึงและรับสำเนาข้อมูลที่หน่วยงานจัดเก็บไว้

๒. Digital Use การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม - การใช้เทคโนโลยีอย่างสมดุล

การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (Digital Use) ในมิติของความฉลาดทางดิจิทัล คือการมี "วินัยและสติ" ในการจัดสรรเวลาและพฤติกรรมบนโลกออนไลน์ เพื่อไม่ให้เทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายใจ และความสัมพันธ์ในชีวิตจริง โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. การบริหารเวลาหน้าจอ (Screen Time Management)

สร้างขอบเขต (Digital Boundary): กำหนดช่วงเวลา "ไร้เทคโนโลยี" (Tech-Free Zones) เช่น ระหว่างรับประทานอาหาร หรือ ๑ ชั่วโมงก่อนนอน เพื่อให้สมองได้พักผ่อนและส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง

ใช้เครื่องมือช่วย: ใช้ฟีเจอร์อย่าง Screen Time (iOS) หรือ Digital Wellbeing (Android) เพื่อติดตามและจำกัดเวลาการใช้แอปพลิเคชันที่ดึงดูดสมาธิมากเกินไป

๒. การรักษาสุขภาพกาย (Digital Health)

หลักการ ๒๐-๒๐-๒๐: เพื่อป้องกันอาการตาล้า (Computer Vision Syndrome) ทุกๆ ๒๐ นาที ให้พักสายตามองไกลไป ๒๐ ฟุต เป็นเวลา ๒๐ วินาที

สรีระที่ถูกต้อง (Ergonomics): ปรับระดับหน้าจอให้อยู่ในระดับสายตา และนั่งในท่าที่ถูกต้องเพื่อป้องกันโรค Office Syndrome

๓. การรักษาสุขภาพจิต (Digital Wellness)

Digital Detox: หมั่นประเมินความรู้สึกตนเองขณะใช้โซเชียลมีเดีย หากเริ่มรู้สึกเครียด เปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น หรือมีอาการ FOMO (Fear of Missing Out) ควรหยุดพักและทำกิจกรรมนันทนาการอื่นๆ

การเลือกรับสื่อ (Mindful Consumption): เลือกติดตามเนื้อหาที่เป็นประโยชน์และสร้างพลังบวก ลดการเสพข่าวลือหรือดราม่าที่บั่นทอนสุขภาพจิต

๔. การมีส่วนร่วมอย่างรับผิดชอบ (Digital Engagement)

ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ เช่น การเรียนรู้ออนไลน์ (E-learning) หรือการทำงานร่วมกันมากกว่าการใช้งานเพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว

๓. Digital Security การจัดการความปลอดภัยในโลกดิจิทัล

Digital Security หรือการจัดการความปลอดภัยในโลกดิจิทัล คือทักษะในการปกป้องข้อมูล อุปกรณ์ และตัวตนบนโลกออนไลน์ให้พ้นจากภัยคุกคามและการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยมีหัวใจสำคัญ ๔ ด้านที่คุณสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทันทีครับ:

๑. การป้องกันระดับอุปกรณ์และบัญชี (Account Security)

รหัสผ่านที่คาดเดายาก: หลีกเลี่ยงวันเกิดหรือเบอร์โทรศัพท์ ควรใช้สัญลักษณ์อักขระพิเศษผสมตัวเลข และตัวพิมพ์เล็ก-ใหญ่

การยืนยันตัวตนแบบ ๒ ชั้น (2FA/MFA): เป็นปราการด่านที่สำคัญที่สุด เช่น การรับรหัส OTP ผ่าน SMS หรือแอป Google Authenticator ซึ่งช่วยป้องกันการถูกเจาะระบบได้ถึง ๙๙%

อัปเดตซอฟต์แวร์เสมอ: การกดอัปเดตระบบปฏิบัติการ (OS) และแอปพลิเคชัน คือการปิดช่องโหว่ (Security Patches) ที่แฮกเกอร์มักใช้โจมตี

๒. การรับมือกับภัยคุกคามทางสังคม (Social Engineering)

รู้เท่าทัน Phishing: ระวังอีเมลหรือข้อความที่สร้างความตกใจ (เช่น บัญชีของคุณถูกระงับ) และแนบลิงก์ปลอมเพื่อหลอกเอาข้อมูล ห้ามคลิกลิงก์แปลกปลอมเด็ดขาด

ตรวจสอบแหล่งที่มา: ก่อนโอนเงินหรือให้ข้อมูลส่วนตัว ต้องตรวจสอบผ่านช่องทางที่เป็นทางการเสมอ

๓. การเชื่อมต่อที่ปลอดภัย (Safe Connection)

เลี่ยง Public Wi-Fi สำหรับธุรกรรม: Wi-Fi สาธารณะตามห้างหรือคาเฟ่เสี่ยงต่อการถูกดักจับข้อมูล หากจำเป็นต้องใช้ VPN (Virtual Private Network) เพื่อเข้ารหัสข้อมูลการรับ-ส่ง

สังเกต HTTPS: ก่อนกรอกข้อมูลในเว็บไซต์ ตรวจสอบให้แน่ใจว่า URL เริ่มต้นด้วย https:// และมีรูปแม่กุญแจที่แถบที่อยู่เว็บ

๔. การจัดการข้อมูลส่วนบุคคล (Data Privacy)

จำกัดการเข้าถึงแอป (App Permissions): หมั่นตรวจสอบว่าแอปต่างๆ เข้าถึงรูปภาพ กล้อง หรือตำแหน่งที่ตั้ง (Location) เกินความจำเป็นหรือไม่

สำรองข้อมูล (Backup): ควรสำรองข้อมูลสำคัญไว้บน Cloud หรือ External Hard Drive อย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับมือกับกรณีอุปกรณ์หายหรือโดนไวรัสเรียกค่าไถ่ (Ransomware)

๔. Digital Literacy ด้านการรู้เท่าทันดิจิทัล – การใช้งานสื่อสารสนเทศ

การรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy) ในด้านการใช้งานสื่อสารสนเทศ คือทักษะในการ "เข้าถึง วิเคราะห์ และสร้างสรรค์" ข้อมูลในโลกออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ ไม่ตกเป็นเหยื่อของข้อมูลเท็จ และสามารถใช้สื่อเพื่อประโยชน์สูงสุด โดยมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้ครับ:

๑. การคัดกรองและตรวจสอบข้อมูล (Information Evaluation)

ในยุคที่ใครก็สร้างเนื้อหาได้ เราต้องมีทักษะในการแยกแยะ:

Check First: ตรวจสอบแหล่งที่มาว่าเป็นสำนักข่าวที่น่าเชื่อถือ หรือหน่วยงานทางการหรือไม่

Fake News Detection: สังเกตพาดหัวข่าวที่เกินจริง (Clickbait), วันที่เผยแพร่ (ข่าวเก่าเล่าใหม่), และการเปรียบเทียบข้อมูลจากหลายแหล่ง

เครื่องมือช่วย: ใช้เว็บไซต์ตรวจสอบข้อเท็จจริง เช่น ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย (Anti-Fake News Center Thailand)

๒. การวิเคราะห์สื่ออย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)

เข้าใจวัตถุประสงค์: วิเคราะห์ว่าสื่อที่ได้รับมีเป้าหมายเพื่อ "แจ้งให้ทราบ" "โน้มน้าวใจ/ขายของ" หรือ "สร้างความเกลียดชัง"

ตระหนักถึงอคติ (Bias): เข้าใจว่าอัลกอริทึมของโซเชียลมีเดียมักเลือกแสดงผลข้อมูลที่เราชอบ (Echo Chamber) ซึ่งอาจทำให้เราได้รับข้อมูลเพียงด้านเดียว

๓. การสร้างสรรค์และเผยแพร่สื่อ (Content Creation & Sharing)

ความรับผิดชอบ: ก่อนกดแชร์ ควรตั้งคำถามว่า "ข้อมูลนี้จริงหรือไม่?" และ "แชร์ไปแล้วจะสร้างผลกระทบต่อใครไหม?"

จริยธรรมและลิขสิทธิ์: ให้เกียรติเจ้าของผลงานโดยการอ้างอิงแหล่งที่มา และเลือกใช้รูปภาพหรือเนื้อหาที่เป็น Creative Commons เพื่อหลีกเลี่ยงการละเมิดลิขสิทธิ์

๔. การจัดการสารสนเทศ (Information Management)

จัดเก็บอย่างเป็นระบบ: ใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น Cloud Storage (Google Drive, OneDrive) หรือแอปจดบันทึก (Notion, Evernote) ในการรวบรวมและจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อให้ค้นหาและนำมาใช้งานได้ง่ายในภายหลัง

๕. Digital Communication ด้านการสื่อสารดิจิทัล – ร่องรอยดิจิทัล

Digital Communication ในแง่ของ ร่องรอยดิจิทัล (Digital Footprints) คือการตระหนักว่าทุกการสื่อสารและการกระทำบนโลกออนไลน์จะทิ้งประวัติที่คงอยู่ถาวร ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ (Digital Reputation) ของเราในอนาคตครับ

๑. ประเภทของร่องรอยดิจิทัล

ร่องรอยทางตรง (Active Footprints): ข้อมูลที่เราตั้งใจเปิดเผย เช่น การโพสต์ข้อความบน Facebook, การส่งอีเมล, การคอมเมนต์ หรือการอัปโหลดรูปภาพ

ร่องรอยทางอ้อม (Passive Footprints): ข้อมูลที่ถูกบันทึกโดยที่เราไม่รู้ตัว เช่น ประวัติการเข้าชมเว็บไซต์ (Cookies), พิกัดสถานที่ (IP Address/GPS), และประวัติการค้นหาข้อมูล

๒. ผลกระทบต่อการสื่อสารในหน่วยงาน

ความเป็นมืออาชีพ: การสื่อสารผ่านแอปฯ สนทนา (Line, Teams) ที่ร่องรอยที่สามารถถูกแคปหน้าจอหรือตรวจสอบย้อนหลังได้ การใช้ถ้อยคำที่สุภาพและเหมาะสมจึงเป็นเรื่องสำคัญ

ความน่าเชื่อถือขององค์กร: พนักงานทุกคนคือตัวแทนหน่วยงาน การโพสต์ข้อมูลภายในหรือความเห็นส่วนตัวที่รุนแรงอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์โดยรวมขององค์กรได้

๓. แนวทางการบริหารจัดการร่องรอยดิจิทัล

Think Before Post: ใช้หลักการ T.H.I.N.K. ก่อนสื่อสาร:

True (จริงไหม)

Helpful (มีประโยชน์ไหม)

Inspiring (สร้างสรรค์ไหม)

Necessary (จำเป็นไหม)

Kind (สุภาพไหม)

ตรวจสอบชื่อตนเอง (Self-Googleing): ลองค้นหาชื่อ-นามสกุลตนเองบน Search Engine เพื่อดูว่ามีข้อมูลไม่พึงประสงค์ปรากฏอยู่หรือไม่

การตั้งค่าความเป็นส่วนตัว: หมั่นตรวจสอบ Privacy Settings ในทุกแพลตฟอร์ม เพื่อจำกัดผู้ที่สามารถเห็นข้อมูลหรือโพสต์ย้อนหลังของเราได้

๔. สิทธิในการถูกลืม (Right to be Forgotten)

ภายใต้กฎหมาย PDPA เรามีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลลบหรือทำลายร่องรอยดิจิทัลที่ระบุตัวตนของเราได้ หากข้อมูลนั้นหมดความจำเป็นหรือถูกเก็บรวบรวมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๖. Digital Disruption การปรับตัวในยุคดิจิทัล

Digital Disruption คือการที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน ธุรกิจ และการดำเนินชีวิตแบบเดิมไปอย่างสิ้นเชิง หากไม่ปรับตัวอาจถูกกลืนหายไป แต่หากปรับตัวได้จะกลายเป็นโอกาสที่ยิ่งใหญ่

๑. การปรับ Mindset (ทัศนคติ)

Growth Mindset: ยอมรับว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องปกติ และมองว่าเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นเครื่องมือที่มาช่วยงาน ไม่ใช่มาแย่งงาน

Lifelong Learning: ฝึกทักษะการเรียนรู้อยู่เสมอ เพราะความรู้เดิมอาจล้าสมัยได้ในเวลาเพียง ๒-๓ ปี

๒. การปรับทักษะ (Reskilling & Upskilling)

Hard Skills: เรียนรู้การใช้เครื่องมือดิจิทัลใหม่ๆ ในสายงาน เช่น การใช้ AI ช่วยร่างเอกสาร, การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น หรือการใช้ระบบ Cloud ทำงานร่วมกัน

Soft Skills: พัฒนาทักษะที่หุ่นยนต์ทำแทนได้ยาก เช่น การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking), ความคิดสร้างสรรค์ และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

๓. การปรับกระบวนการทำงานในหน่วยงาน

Data-Driven: เปลี่ยนจากการตัดสินใจตาม "ความรู้สึก" เป็นการใช้ "ข้อมูล" (Data) มาวิเคราะห์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

Agile Working: ปรับรูปแบบการทำงานให้ยืดหยุ่น รวดเร็ว ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน และพร้อมรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที

Digital Workflow: เปลี่ยนจากการใช้กระดาษสู่ระบบดิจิทัล (Paperless) เพื่อความรวดเร็วในการบริการประชาชนตามแนวทาง รัฐบาลดิจิทัล (DGA)

๔. การใช้เทคโนโลยีเป็นทางลัด (Leveraging Technology)

นำ AI หรือ Automation มาช่วยทำงานที่ซ้ำซาก เพื่อให้คนมีเวลาไปทำงานเชิงกลยุทธ์หรืองานที่ต้องใช้ทักษะสูงขึ้น

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

ช่วยพัฒนาสมรรถนะทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตและทำงานในโลกยุคใหม่ได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ โดยสรุปประโยชน์สำคัญได้ดังนี้:

๑. การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการเรียนรู้

ทำงานรวดเร็วและแม่นยำขึ้น: ช่วยลดข้อผิดพลาด ประหยัดเวลา และเพิ่มผลผลิตด้วยการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างเหมาะสม

เข้าถึงทรัพยากรข้อมูล: เพิ่มความสามารถในการค้นหา วิเคราะห์ และคัดกรองข้อมูลข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณจากแหล่งข้อมูลทั่วโลก

การทำงานร่วมกัน: พัฒนาทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ได้อย่างราบรื่น

๒. ความปลอดภัยและการป้องกันภัยคุกคาม

รู้เท่าทันภัยไซเบอร์: สร้างความตระหนักรู้และวิธีป้องกันตนเองจากภัยคุกคาม เช่น การถูกเจาะระบบ, มัลแวร์ หรือการหลอกลวงออนไลน์

รักษาความเป็นส่วนตัว: เข้าใจการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลและร่องรอยดิจิทัล (Digital Footprints) เพื่อความปลอดภัยในระยะยาว

รับมือการคุกคามทางโลกออนไลน์: มีทักษะในการจัดการกับการบูลลี่หรือการถูกคุกคามออนไลน์ได้อย่างถูกวิธี

๓. การพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมดิจิทัล

สร้างอัตลักษณ์ดิจิทัลที่ดี: เรียนรู้การสร้างตัวตนออนไลน์ที่น่าเชื่อถือและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ความเห็นอกเห็นใจ (Digital Empathy): พัฒนาทักษะทางอารมณ์ในการสื่อสาร เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และสร้างสัมพันธภาพที่ดีในโลกออนไลน์

ใช้เทคโนโลยีอย่างสมดุล: รู้วิธีจัดสรรเวลาหน้าจอ (Screen Time) เพื่อดูแลสุขภาพกายและใจให้เหมาะสม

๔. การปรับตัวและโอกาสในอนาคต

ลดช่องว่างทางดิจิทัล: ช่วยให้คนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะและสวัสดิการดิจิทัลได้อย่างเท่าเทียม

เพิ่มโอกาสทางอาชีพ: ทักษะดิจิทัลเป็นที่ต้องการสูงในตลาดงานปัจจุบัน ช่วยให้สามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้ทัน่วงที่

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมครั้งนี้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน

แนวทางในการนำความรู้และทักษะจากหลักสูตร Digital Literacy: ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence) ไปปรับใช้ในหน่วยงาน สามารถดำเนินการได้ใน ๔ มิติหลัก ดังนี้

๑. การยกระดับความปลอดภัยและธรรมาภิบาลข้อมูล (Digital Security & Governance)

ความปลอดภัยทางไซเบอร์: นำทักษะการรักษาความปลอดภัยออนไลน์มาใช้บริหารจัดการรหัสผ่านที่มีประสิทธิภาพ และตรวจสอบความผิดปกติของระบบหรือลิงก์แปลกปลอม เพื่อป้องกันความเสียหายต่อข้อมูลสำคัญของหน่วยงาน

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA): ประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลผู้รับบริการ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่องค์กร

การบริหารร่องรอยดิจิทัล: ตระหนักถึง Digital Footprints ในการโพสต์หรือแชร์ข้อมูลในนามหน่วยงาน เพื่อรักษาภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดีบนโลกออนไลน์

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน (Operational Efficiency)

การทำงานอัตโนมัติ (Automation): ใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น Zapier หรือ Power Automate เพื่อลดขั้นตอนงานซ้ำซ้อน (Repetitive Tasks) และเพิ่มความแม่นยำในการทำงาน

การทำงานร่วมกันผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล: นำเครื่องมือ Collaborative Workspace มาใช้สื่อสารและติดตามโครงการร่วมกับทีมงานแบบ Real-time เพื่อลดความล่าช้าจากการสื่อสารแบบเดิม

การวิเคราะห์ข้อมูล: ประยุกต์ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ข้อมูล (Data Literacy) เพื่อช่วยในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และการรายงานผลที่ชัดเจนผ่านการทำ Data Visualization

๓. การพัฒนาบุคลากรและวัฒนธรรมองค์กร (Digital Culture & Upskilling)

การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing): จัดกิจกรรม "Lunch 'n Learn" หรือระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) เพื่อถ่ายทอดทักษะดิจิทัลที่ได้รับมาให้แก่เพื่อนร่วมงาน ช่วยลดช่องว่างทางทักษะภายในทีม

การสร้างจริยธรรมดิจิทัล: ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและความรับผิดชอบ (Digital Empathy) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานออนไลน์ที่สร้างสรรค์และลดความขัดแย้ง

๔. การปรับปรุงการบริการประชาชน (Citizen Centricity)

Digital Transformation: เปลี่ยนกระบวนการทำงานจากเอกสารกระดาษสู่ระบบดิจิทัล (Digitization) เพื่อความสะดวกในการสืบค้นและให้บริการประชาชนที่รวดเร็วขึ้น

One Stop Service: ประสานงานระหว่างหน่วยงานผ่านระบบดิจิทัล (Integration) เพื่อส่งต่อข้อมูลและให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ตามแนวทาง รัฐบาลดิจิทัล

การนำทักษะเหล่านี้ไปใช้อย่างต่อเนื่องจะช่วยเปลี่ยนจากความรู้สึกว่า “ต้องทำ” เป็น “อยากทำ” ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนหน่วยงานสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลที่ยั่งยืน

การวิเคราะห์ข้อมูล: ประยุกต์ใช้ทักษะการ คิดวิเคราะห์ข้อมูล (Data Literacy) เพื่อช่วยในการ ตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และการรายงานผลที่ชัดเจนผ่านการทำ Data Visualization

๓. การพัฒนาบุคลากรและวัฒนธรรมองค์กร (Digital Culture & Upskilling)

การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing): จัดกิจกรรม "Lunch 'n Learn" หรือระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) เพื่อถ่ายทอดทักษะดิจิทัลที่ได้รับมาให้แก่เพื่อนร่วมงาน ช่วยลดช่องว่างทางทักษะภายในทีม

การสร้างจริยธรรมดิจิทัล: ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและความรับผิดชอบ (Digital Empathy) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานออนไลน์ที่สร้างสรรค์และลดความขัดแย้ง

๔. การปรับปรุงการบริการประชาชน (Citizen Centricity)

Digital Transformation: เปลี่ยนกระบวนการทำงานจากเอกสารกระดาษสู่ระบบดิจิทัล (Digitization) เพื่อความสะดวกในการสืบค้นและให้บริการประชาชนที่รวดเร็วขึ้น

One Stop Service: ประสานงานระหว่างหน่วยงานผ่านระบบดิจิทัล (Integration) เพื่อส่งต่อข้อมูล และให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ตามแนวทาง รัฐบาลดิจิทัล

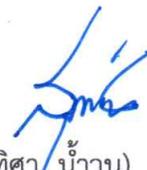
การนำทักษะเหล่านี้ไปใช้อย่างต่อเนื่องจะช่วยเปลี่ยนจากความรู้สึกว่า "ต้องทำ" เป็น "อยากทำ" ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนหน่วยงานสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลที่ยั่งยืน

โสฬชา สว่างศรี

(นางโสฬชา สว่างศรี)

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

ผู้สรุปบทเรียน

(นางสุทิตา น้วน)

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

(นายชาคริต อินนะระ)

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

ผู้รับรองการพัฒนาความรู้